

УДК 340.12(477)

В.В. ЛУШЕР, Інститут права імені князя Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом

ПОНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

Ключові слова: поняття, забезпечення, інформація, інформаційне забезпечення

Інформації належить важлива роль в управлінських технологіях і процесах. Оперативний аналіз інформації органами влади центрального, регіонального і місцевого рівнів сприяє своєчасному прийняттю управлінських рішень. Інформація відіграє важливу роль в управлінських процесах як специфічний товар і важливий ресурс [1].

Тому інформатизація органів прокуратури України, а саме їх комп'ютеризація, впровадження електронного документообігу, електронної комунікації має бути одним із основних напрямків удосконалення їх діяльності, що в цілому сприятиме підвищенню якості виконання управлінської діяльності з одного боку. З іншого – ефективна та якісна система інформаційного забезпечення праці прокурорсько-слідчих працівників є невід'ємною складовою якісного, професійного функціонування органів прокуратури України.

Впровадження та поширення використання сучасних інформаційних технологій в діяльності органів прокуратури на всіх напрямках, при прийнятті управлінських рішень, в забезпеченні праці прокурорсько-слідчих працівників сьогодні потребує розробки методичних та практичних рекомендацій

Питанням інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади приділялася увага таких вчених, як І.В. Арістова, В.М. Брижко, М.В. Гуцалюк, М.С. Демкова, М.І. Зубок, Р.А. Калюжний, Т.О. Коломоєць, Б.А. Кормич, О.В. Кохановська, Л.В. Кузенко, В.О. Кузнецов, М.Б. Левицька, В.А. Ліпкан,

О.В. Логінов, Є.В.Петров, В.О. Серьогін, В.Г. Хахановський, Г.О. Шлома, В.С. Цимбалюк, О.К. Юдін та інші. Однак проблеми інформаційного забезпечення органів прокуратури в працях цих вчених не висвітлювалися. Тому метою статті є дослідження змісту поняття інформаційного забезпечення органів прокуратури.

Розкриття особливостей інформаційного забезпечення органів прокуратури України неможливе без з'ясування семантики слова «забезпечення».

У словника термін «забезпечення» тлумачиться у близьких значеннях, але вони мають певні відмінності. Наприклад, у Новому тлумачному словнику української мови він розглядається у двох значеннях: 1) надання чи створення матеріальних засобів; 2) гарантування чогось [2, с.684]. У Великому тлумачному словнику термін «забезпечення» пояснюється через дієслово «забезпечувати», яке вживається у декількох значеннях: «створювати надійні умови для здійснення чогось»; «гарантувати щось»; «захистити, охороняти кого-, що-небудь від небезпеки» [3, с.280–281].

Семантичні аспекти дослідження змісту поняття «забезпечення» з дозволяють розглядати його як вид діяльності, систему напрямків чи певні заходи, спрямовані на покращення чи удосконалення чогось конкретного.

Наукою адміністративного права широко використовується термін забезпечення: «адміністративно-правове забезпечення», «механізм адміністративно-правового забезпечення», «забезпечення прав і свобод громадян», «забезпечення громадської безпеки» тощо. Наприклад, П.М. Рабінович вживає як синоніми такі терміни як «забезпечення», «здійснення», «забезпечення реальності здійснення» прав і свобод [4]. Однак у наукових дослідженнях нам не вдалося знайти дефініцію слова «забезпечення».

Так, М.В. Пучкова під правовим забезпеченням розуміє 1) сукупність гарантій реалізації і охорони прав громадян; 2) як діяльність органів державної влади із створення необ-

хідних умов для реалізації громадянами своїх прав [5]. Як ми бачимо, запропоноване М.В. Пучковою розуміння поняття «правове забезпечення» включає в себе як статичну, так і динамічну складові.

К.Б. Толкачев також розкриває зміст поняття «забезпечення» через статичну та динамічну складову. Так, цей автор під забезпеченням розуміє: 1) діяльність державних органів, громадських організацій, посадових осіб і громадян щодо здійснення своїх функцій, компетенцій, обов'язків з метою створення оптимальних умов для суворої, неухильної реалізації правових приписів та правомірного здійснення прав і свобод, 2) підсумок, результат цієї діяльності, що виражається в реалізації правових приписів, прав і свобод громадян [6, с.60].

Цікавим на наш погляд є підхід Р.В. Ігоніна стосовно розкриття змісту поняття «адміністративно-правового забезпечення». Так, він вважає, що адміністративно-правове забезпечення функціонування системи судів загальної юрисдикції – це регламентована адміністративно-правовими нормами діяльність суб'єктів державно-владних повноважень, яка спрямована на створення необхідних умов для належного функціонування системи судів загальної юрисдикції та встановлена адміністративно-правовими нормами система гарантій належного функціонування системи судів загальної юрисдикції [7].

Окрім цього, даний варіант конструкції смислового навантаження поняття «адміністративно-правового забезпечення» дозволяє виокремити аспект «реальності» «забезпечення», який пов'язується з конкретною діяльністю суб'єктів владних повноважень, а не з абстрактним адміністративно-правовим регулюванням. Тому що, на відмінну від адміністративно-правового регулювання, яке, в першу, означає процес впливу на суспільні відносини з метою їх впорядкування, практична діяльність суб'єктів владних повноважень є більш наближеною до реального здійснення правових приписів [7].

Продовжуючи думку Р.В. Ігоніна ми вважаємо, що поняття «регулювання» розкриває

зміст статички відносин, а під «забезпеченням» слід, насамперед, розуміти динаміку відносин, тобто діяльність певних суб'єктів у визначених сферах. На нашу думку, термін «забезпечення» визначає дію, діяльність. Таким чином, коли мова йде про певне забезпечення (в нашому випадку інформаційне), то слід мати на увазі передусім діяльність певних суб'єктів, або комплекс засобів, дій, які визначають діяльність суб'єктів в інформаційній сфері.

Стосовно нашого дослідження об'єктом забезпечення є інформація, інформаційна сфера, але аналіз праць науковців, які досліджували зміст поняття «інформаційне забезпечення» свідчить про відсутність єдності поглядів у розкритті його змісту.

Так, Р.А. Калюжний під інформаційним забезпеченням системи управління розуміє поєднання усієї інформації, що використовується, специфічних засобів і методів її опрацювання, а також діяльність фахівців щодо ефективного використання даних, відомостей, знань в організації управління конкретною системою [8].

С.М. Петренко вважає, що інформаційне забезпечення управління – це сукупність реалізованих рішень щодо обсягів інформації, її якісного та кількісного складу, розміщення і форм організації. При цьому метою інформаційного забезпечення управління є своєчасне надання необхідної і достатньої інформації для прийняття управлінських рішень, що забезпечують ефективну діяльність як підприємства в цілому, так і його структурних підрозділів [9, с.20].

Л.В. Балабанова під інформаційним забезпеченням розуміє сукупність дій з надання необхідної для управлінської діяльності інформації в зазначене місце на основі певних процедур із заданою періодичністю [10, с.9].

А.В. Черноіваненко інформаційне забезпечення розглядає як забезпечення системи управління сукупністю уявлень, понять, даних та як діяльність, що пов'язана із засобами збирання, реєстрації, передачі, зберігання, опрацювання та представлення інформації [11].

Г.А. Титоренко інформаційне забезпечення визначає як найважливіший елемент інформаційних систем і інформаційних технологій, призначений для відображення інформації, що характеризує стан керованого об'єкта і який є основою для ухвалення управлінських рішень». Далі цей науковець вважає, що інформаційне забезпечення включає сукупність єдиної системи показників, потоків інформації – варіантів організації документообігу; систем класифікації і кодування економічної інформації, уніфіковану систему документації і різні інформаційні масиви (файли), що зберігаються в машині і на машинних носіях та мають різний ступінь організації [12].

Аналіз вищенаведених визначень дозволив зробити узагальнення стосовно того, що інформаційне забезпечення науковцями розглядається як діяльність (сукупність певних дій, управлінських рішень), яка реалізується певними способами та методами, що спрямовані на збирання, реєстрацію, передачу, зберігання, опрацювання, аналіз, поширення та обробку інформації. Така діяльність охоплює надходження, рух та перетворення інформації, методи її зберігання та передавання.

Інформаційне забезпечення в органах прокуратури включає в себе роботу з інформаційними ресурсами, інформаційним програмним забезпеченням, а також з аналізом інформації (інформаційно-аналітичну роботу).

Формування системи інформаційного забезпечення в органах прокуратури передбачає необхідність: 1) налагодження різноманітних інформаційних потоків в межах органів прокуратури різних рівнів, так і зовні, які в цілому утворюють інформаційні системи органів прокуратури різного функціонального призначення; 2) організації документообігу; систем класифікації і кодування правової інформації, зберігання інформаційних масивів (файлів), що зберігаються на машинних носіях; 3) організації роботи зі збирання, реєстрації, передавання, захисту, дослідження, оцінки інформаційних потоків та інформації, що надходять до органів прокуратури.

Таким чином, проведене дослідження дозволило зробити висновок, що під інформаційним забезпеченням органів прокуратури України слід розуміти комплекс нормативно-правових, організаційно-управлінських, науково-технічних та інших заходів поєднання усієї інформації, що використовується в органах прокуратури, специфічних засобів і методів її оброблення, використання, дослідження, зберігання та захисту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Луценко С. М. Пріоритетні напрямки розвитку інформаційного забезпечення органів влади / Луценко С. М., Галунько В. В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/doc/1/06.pdf>.
2. Новий тлумачний словник української мови : в 4 т. / укл. В. Яременко, О. Сліпущко. – К. : Аконт, 1999. – 941 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.-Ірпінь : Перун, 2003. – 1440 с.
4. Рабінович, П. М. Проблеми юридичного забезпечення прав людини (загальнотеоретичний аспект) / П. М. Рабінович // Український часопис прав людини. – 1995. – № 2. – С. 16–18.
5. Пучкова М. В. Обеспечение прав граждан органами управления союзной республики / М. В. Пучкова ; отв. ред. Б. М. Лазарев. – М. : Наука, 1987. – 140 с.
6. Толкачев К. Б. Органы внутренних дел в механизме обеспечения личных конституционных прав и свобод граждан : монография / К. Б. Толкачев, А. Г. Хабибулин. – Уфа : Уфимская ВШ МВД СССР, 1991. – 168 с.
7. Ігонін Р. В. Поняття адміністративно-правового забезпечення функціонування системи судів загальної юрисдикції / Ігонін Р. В., Галунько В. В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/file:///D:/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D1%8F/Downloads/adv_2011_1_5%20\(2\).pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/file:///D:/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D1%8F/Downloads/adv_2011_1_5%20(2).pdf)
8. Інформаційному суспільству України інформаційне законодавство (щодо питань

реформування у сфері суспільних інформаційних відносин) / [Р. Калюжний, В. Павловський, М. Гуцалюк та ін.] // Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні. – 2001. – № 2. – С. 7–11.

9. Петренко С. М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем : монографія / С. М. Петренко. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2007. – 290 с.

10. Балабанова Л. В. Информационное обеспечение обоснование управленческих решений в условиях маркетинговой ориентации предприятия : монография / Л. В. Балаба-

нова, Т. И. Алачева. – Донецк : ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2003. – 143 с.

11. Черноіваненко А. В. Інформаційне забезпечення підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень: теоретичний підхід до визначення поняття Черноіваненко А. В., Галуцько В. В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2009-1/doc/35.pdf>.

12. Информационные технологии управления : учеб. пособие для вузов / под ред. проф. Г. А. Титоренко. – 2-е изд., доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 439 с.

Лушер В. В. Поняття інформаційного забезпечення органів прокуратури України / В. В. Лушер // Форум права. – 2014. – № 1. – С. 338–341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_59.pdf

Розглядаються зміст і значення поняття інформаційного забезпечення органів прокуратури України. Досліджуються відповідні наукові погляди щодо понять забезпечення, інформаційне забезпечення. На підставі проведеного аналізу пропонується авторське визначення поняття «інформаційне забезпечення органів прокуратури України».

Лушер В.В. Понятие информационного обеспечения органов прокуратуры Украины

Рассматривается содержание и значение понятия информационного обеспечения органов прокуратуры Украины. Исследуются соответствующие научные взгляды относительно понятий обеспечения, информационное обеспечение. На основании проведенного анализа предлагается авторское определение понятия «информационное обеспечение органов прокуратуры Украины».

Lusher V.V. Concept of Data Ware of Organs of Office of Public Prosecutor of Ukraine

Maintenance and value of concept of data ware of organs of office of public prosecutor of Ukraine are examined in an offer article. Corresponding scientific looks are investigated in relation to the concepts of providing, data ware. On the basis of the conducted analysis authorial determination of concept is given «data ware of organs of office of public prosecutor of Ukraine».